

Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet
Samlivs- og likestillingsavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Steigen, 30. november 2012

Høring: Forslag til lovendringer for å gi barn bedre beskyttelse mot vold og overgrep

KUN senter for kunnskap og likestilling takker for å ha blitt invitert til høringsrunden. Vi ser med glede at departementet ønsker å styrke barneperspektivet og øke barns rettsikkerhet og beskyttelse mot vold og overgrep ved å gjøre eksplisitt de muligheter som selv om de er tilstede, i dag ikke praktiseres nok. Rettstilstanden er her ikke kjent for folk flest og det vises også til at rettspraksis i dag ikke følger hensikten i ønsket grad (eksempel på at "henleggelse på grunn av bevisets stilling" kommer den anmeldte part til fordel i rettssak om samvær/barnefordeling).

Spørsmålet er av særlig interesse for KUN siden spørsmålet om "likestilling" ofte blir brukt som brekkstang og maktmiddel i samværs- og barnefordelingssaker, uheldigvis av begge sider. Vi ønsker med dette å understreke at spørsmålet om "likestilt foreldreskap" er og må være underordnet hensynet til barnets beste.

Barns krav på beskyttelse skal til en hver tid ha forrang foran foreldrenes krav om samvær og foreldreansvar. Hensynet til å beskytte barnet mot vold og overgrep, mot risiko for psykiske skadevirkninger, herunder retraumatisering, må være overordnet alle andre hensyn.

Likestillingsaspektet

Det drøftes i høringsnotatets kapittel ni at "Menn og kvinner vil bli ulikt berørt av forslagene", og vi har også notert oss at dette ble heftig debattert da høringen først ble lagt fram i september. KUN ønsker i sitt høringssvar å understreke presiseringen i avsnitt fire i kapittel ni, at dette i mindre grad er et likestillingsspørsmål enn et spørsmål om barnets beste, nettopp som hensikten er. Menn og kvinner som berøres av forslagene vil, om de settes ut i livet, være foreldre som ikke er egnet til å ha omsorg for sine barn. Dette er overordnet hvorvidt de er menn eller kvinner, og slik må det være om "barnets beste" skal få et reelt innhold.

Det bør kanskje i ennå sterkere grad understrekes at retten til å be om midlertidig forføyning og endring av samværsordning også gjelder for samværsforelder, som påpekt i avsnitt to er jo dette fortsatt i størst grad menn. Dette kan øke "spiseligheten" av likestillingsdimensjon i forslagene, og vil være i tråd med det likestilte foreldreskap man etterstreber.

Flerkulturelle spørsmål

Om man skal ha et reelt likestilt foreldreskap må også de kulturelle og språkmessige hindringer som kan ligge i veien for at en bosteds- eller samværsforelder tar de nødvendige skritt for å hindre samvær ved berettiget frykt for barnets velferd, ryddes av veien.

KUN senter for kunnskap og likestilling har arbeidet mye med flerkulturelle familier, og etterspør særlig kompetanse på de ekstra utfordringene disse familiene møter når det er konflikter, skilsmisse og særlig når det er vold med i bildet. Disse situasjonene blir forverret av språkproblemer, og dette kan føre til stor urett – i denne sammenheng blir særlig barna skadelidende.

Om hjelpeapparat og foreldrene selv har tilstrekkelig informasjon om de rettigheter og plikter man har som forelder kan dette gjøres enklere, og man sikrer også disse barna den omsorg de har rett til. Dette ligger under kapittel fire i høringen, hvor omsorgspersonens (det være seg bosteds- eller samværsforelder) ikke har vilje eller evne til å nekte samvær eller reise sak nevnes – vi ber om at dette hensynet også legges inn i arbeidet rundt en eventuell lovendring og de retningslinjer som utarbeides for hjelpeapparat og domstol.

Med vennlig hilsen
For KUN senter for kunnskap og likestilling

Mari Wattum
daglig leder

Lindis Sloan
Seniorrådgiver